

Název zprávy

Vědět, kam klepnout

Úvod

Paní Lucie je zástupkyní ředitele, a zároveň i koordinátorkou tvorby a realizace školního vzdělávacího programu na osmiletém a čtyřletém gymnáziu. Nejprve pracovala pouze ve funkci koordinátorky a nabídku vykonávat zároveň funkci zástupkyně ředitele přijala teprve v loňském školním roce, kdy bývalý zástupce odešel do důchodu.

Proč jsem se rozhodla vstoupit do koučování?

O koučování jsem už dříve hodně slyšela jako o nové formě práce s lidmi. Myslela jsem si však, že je využívána hlavně v prostředí velkých firem. Netušila jsem, že existuje něco takového i ve školství. Když mi přišla první nabídka z projektu Kurikulum G, odložila jsem ji s tím, že se jedná o další kurz, na který bohužel nemám čas. Až když o něm nadšeně vyprávěla moje kolegyně ze sousedního gymnázia, podívala jsem se na stránky projektu znovu a přihlásila jsem se hned do další etapy.

Cíle

Na první schůzce mě zaskočila otázka mého kouče – co chci řešit. Neměla jsem připraven žádný konkrétní problém. Ne, že bych byla bezproblémů, právě naopak po nástupu do funkce zástupkyně ředitele jsem se musela vyrovnat s řadou situací, které jsem neočekávala. Spíše jsem si však nedokázala představit, že budu své záležitosti ventilovat před člověkem, kterého vidím poprvé v životě. Můj ostych ale brzy opadl poté, co mi můj kouč představil metodu, sám sebe a vysvětlil důvody, proč koučuje. Najednou jsem zjistila, že zcela přirozeně hovořím o tom, co mě trápí, o překážkách, které jsem zdolala a které přede mnou teprve leží. Nakonec jsem nevěděla, do čeho se pustit dříve. I v tom mi můj kouč pomohl. Využili jsme vizualizaci, při které jsem si svůj život představila jako krásnou zahradu s různými záhony, stromy a květinami. Ve své mysli jsem si pak vytvořila tři symboly pro tři oblasti, které mě trápily nejvíce – komunikace s kolegy, organizace času a s tím související sladění pracovního a osobního života.

Dosahování cílů

Po mém nástupu do funkce zástupkyně ředitele jsem v chování mnoha lidí ze sboru vycítila změnu. Při své práci koordinátorky ŠVP jsem s kolegy neměla žádný problém. Vždy jsem se s nimi dokázala dohodnout na všem, co jsem potřebovala. Někteří z nich sice na počátku tvorby ŠVP rebelovali a nadávali na neustále změny koncepcí, ale vždy jsem byla schopna v komunikaci s nimi najít takové argumenty, které je nakonec když ne přesvědčily o smysluplnosti změny, tak alespoň o tom, že je třeba danou práci vykonat. Teď mě stojí zadání úkolů některým kolegům tolik energie, že často raději určité věci udělám sama, než bych je měla někomu zadat. Po několika koučovacích sezeních jsem přišla na to, proč mi komunikace s kolegy v nové funkci působí takový problém a byla jsem schopná najít si efektivnější způsob, a taktiku, jak na to. Nejvíce na mě zapůsobilo zjištění, že vlastně mám největší problém s těmi úkoly, o jejichž smysluplnosti sama nejsem přesvědčena. Pochopila jsem, že když se smírím s tím, že bez vykazování nebudou peníze na výuku, jsem v zadávání a vysvětlování úkolů daleko přesvědčivější, takže výsledek se brzy dostavil. Teď už nemusím při zadávání úkolů vydávat tolik energie a jsem schopná daleko více jich delegovat na své podřízené. V rámci koučování pro mě bylo nejdůležitější to, že můj kouč mě vždy vedl k tomu, abych si velmi přesně stanovila, jak má cílový stav vypadat.

Nově si zorganizovat můj čas tak, abych byla spokojená se svou prací a přitom nezanedbávala sebe ani rodinu, bylo horší. Pod vedením svého kouče jsem se učila důsledně vyhodnocovat důležitost jednotlivých činností a rozřazovat si je podle priorit. Za nejdůležitější však považuji, že jsem díky koučování přestala mít špatný pocit z toho, že v práci nestíhám všechno, co bych chtěla a začala jsem si důsledně plánovat čas i na odpočinek a regeneraci sil. Paradoxně to znamenalo, že jsem začala být výkonnější i v práci a ta mě začala znovu těšit. Myslím, že i díky tomu jsem „zástupcování“ po roce nevzdala.

Při dosažení všech cílů jsme pracovali mimo jiné i s vizualizacemi a moudrými rádci, což jsou techniky, které jsem si odnesla i do své běžné praxe a velmi mi pomáhají.

Hodnocení

Do doby, než jsem si na vlastní kůži koučování vyzkoušela, jsem si myslela, že si se svými problémy dokážu poradit vždy sama. Byla jsem však velmi překvapena, že na mě mělo koučovací sezení vždy takový vliv. Cítila jsem vždy příliv energie a odnesla jsem si spoustu nápadů a postřehů do života. Přestože jsem si zpočátku neuměla představit, že si každý týden udělám ve svém nabitém programu čas na rozhovor s koučem, byla jsem překvapená, že to vůbec nebyl promarněný čas. Naopak, během koučovacího sezení jsem „udělala“ tolik práce, kterou bych sama nezvládla ani za dvojnásobnou dobu. Hlavně bych si sama nikdy

nedovolila věnovat tolik času přemýšlení nad sebou a nad tím, jak co dělám. Sešit, který jsem se díky koučování naučila používat k zápisu svých myšlenek a nápadů, nosím všude s sebou a je vždy mým věrným pomocníkem při řešení dalších problémů, se kterými se v práci i v životě setkávám. Naučila jsem se věnovat čas přesné formulaci cíle a stanovení kroků, které mám pro jeho dosažení udělat. Podobně jsem pracovala i před tím, ale zjistila jsem, že když si vše zapíšu, má to pro mě daleko větší sílu a motivaci zaznamenané splnit. Ne nadarmo se říká: „co je psáno, to je dáno“. Vždy, když něco řeším, se sama sebe ptám: „Co bude jinak?“ „Jak to poznám já?“ „Jak to pozná okolí?“ – případně „Co to tady dělám?“. Díky těmto jednoduchým otázkám, které jsem zpočátku nechápala a odmítala, dělám věci více vědomě a efektivněji.

Uvědomění, doporučení

Dříve jsem měla o koučování jisté pochybnosti. Nevěděla jsem, jestli to náhodou není pouze jeden z módních výstřelků, které slouží manažerům úspěšných firem k tomu, aby se mohli chlubit tím, že mají svého kouče. Dnes jsem ráda, že se mohu chlubit tím, že mám svého kouče i já. Sama za sebe přemýšlím, jak se v dovednosti koučovat zdokonalím tak, abych některé prvky mohla používat k podpoře kolegů či studentů. Našla jsem si na internetu různé články o koučování a koupila si knížku od Marily Atkinson. Velmi mě oslovily ericksonovské principy a myslím, že kdyby je přijali za vlastní všichni pedagogové, stala by se práce pro ně i pro studenty pohodovější a v mnohém i efektivnější. Techniku škály jsem zařadila do svých hodin jako metodu sebereflexe a sebehodnocení studentů.

Ericksonovské principy:

1. Je to v pořádku. Lidé jsou v pořádku takoví, jací jsou.
2. Lidé už mají v sobě všechny zdroje, které potřebují.
3. Člověk vždy zvolí to, co je schopen v danou chvíli udělat.
4. Každé chování má pozitivní záměr.
5. Změna je nevyhnutelná.

Červenec 2010

Saša Dobrovolná